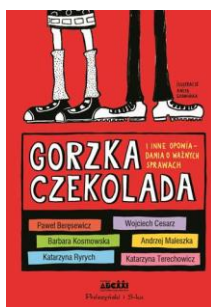

Program „Wychowanie przez czytanie – z książką w świat wartości”

Scenariusze zajęć na podstawie opowiadań z tomu „Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach”

Konspekt do zajęć na temat ŻYCZLIWOŚCI na podstawie opowiadania Pawła Beręsewicza „System”

Zdanie dla prowadzącego:

Przeczytaj opowiadanie „System” z tomu „Gorzka czekolada i inne opowiadania o ważnych sprawach”. Byłoby dobrze, gdyby uczestnicy też mogli wcześniej zapoznać się z tym opowiadaniem, a potem uczestnicy przeczytałby je głośno na lekcji. Każdy uczestnik powinien mieć kartkę A4 z bloku technicznego i kolorowe pisaki.

Cele zajęć:

1. Uświadomienie uczniom co oznacza ŻYCZLIWOŚĆ, w czym może się przejawiać, jaki jest jej wpływ na jakość życia ludzi, na wspólnotę, na budowanie społeczeństwa obywatelskiego.
2. Wspólne wypracowanie definicji życzliwości
3. Pokazanie różnych aspektów życzliwości i jej powiązania z innymi wartościami.
4. Ćwiczenie umiejętności dyskusji - stosowania argumentów, kulturalnego odpierania argumentów przeciwnej strony.
5. Ćwiczenie wypowiedzi publicznych.
6. Ćwiczenie uważnego słuchania zarówno głośnego czytania, jak i wypowiedzi innych uczestników.

Przebieg zajęć:

1. Przeczytanie uczestnikom opowiadania „System” .
2. Sporządzenie przez uczestników 1-2 zdaniowego opisu opowiadania – o czym ono jest?
3. Wskazanie hipotetycznego miejsca i czasu zdarzenia
4. Omówienie ważnych zwrotów akcji przez chętnych uczniów.
5. Dyskusja:
  - O jakiej wartości mówi opowiadanie? Czym jest życzliwość? (na tablicy wypisujemy wszystkie propozycje, wspólnie układamy definicję życzliwości)
  - Jak wyglądały stosunki między ludźmi na początku opowiadania?
  - Czy taki świat jest możliwy, czy chcielibyśmy w nim żyć?
  - Co się zmieniło w świecie narratora, gdy zaczął mu pikać terminal?
  - Czego dowiadujemy się o organizacji społeczeństwa, w którym funkcjonował System?
  - Jak wyglądał świat przed Wielką Reformą i wprowadzeniem Systemu? Czy przypominał naszą rzeczywistość?
  - Jak zachowują się ludzie wobec „przeterminowanych”, jeśli wiedzą, że na ich konto nie wpłynie wpłata za ich uprzejmości?
  - Co zmieniło w sposobie działania bohatera spotkanie ze staruszką?
  - Dlaczego bezinteresowna pomoc wydawała się Kowalskiemu niemożliwa?

6. Pytania do rozważenia w 4 grupach:

- czy życzliwość powinna być świadczeniem w rodzaju „coś za coś”?
- jak wyglądałby świat pozbawiony życzliwości?
- jak wyglądałby świat, gdyby ludzie umieli być bezinteresownie życzliwi?
- z jakimi innymi wartościami łączy się życzliwość? Czy jest możliwa bez szacunku, odpowiedzialności, pokojowości, uczciwości, solidarności?

7. Prosimy uczestników o wyjęcie kartek i pisaków i zaprojektowanie własnych terminali. Przez resztę zajęć ćwiczymy z uczniami „wzajemną życzliwość” wg zasad Systemu – każde swoje życzliwe zachowanie uczestnik zaznacza na swoim terminalu. Prosimy, by do następnych zajęć nt. wartości uczestnicy zaznaczali w swoich terminalach wszystkie akty własnej życzliwości wobec innych i przyznawali sobie za nie punkty.

Na następnych zajęciach zapytajmy uczestników, czy zbieranie punktów za życzliwość przyniosło im satysfakcję. Niech się podzielią refleksją, czym kierowali się podejmując pozytywne działania na rzecz innych? Czy była to motywacja czysta czy interesowna? Czy ważne było to, że będą mogli wykazać się dużą liczbą punktów? Czy mieli pokusę rywalizacji z innymi o pierwsze miejsce w rankingu „łowców punktów”?

8. Zakończenie lekcji – zapoznanie się z poniższą propozycją definicji życzliwości;

ŻYCZLIWOŚĆ to bezinteresowna pomoc innym, uprzejmość, troska o ich potrzeby i gotowość do ich zaspokojenia. Wyraża się dobrą wolą, wynika z sympatii i zaufania do ludzi, z przekonania, że są dobrzy, a ich potrzeby - ważne. U podłoża tej wartości leży też wiara, że możemy na siebie wzajemnie liczyć oraz przekonanie, że nie należy własnych interesów przedkładać ponad dobro innych ludzi.

Na swoich kartkach – np. na odwrocie – uczestnicy mogą napisać definicję, którą wspólnie wypracowali.

Uzupełnienie

Na następnych zajęciach nt. wartości podejmiemy dyskusję:

- czy uczestnicy zaobserwowali wzrost życzliwości innych jako odpowiedź na ich własne życzliwe zachowania? Czy ludzie odpowiadali życzliwością na życzliwość?
- czy my sami możemy wpływać na wzrost życzliwości na świecie?
- czy praktykowanie życzliwości było trudne?
- jak czuli się praktykując życzliwość i doświadczając życzliwości ze strony innych?

Zmarły niedawno Wiktor Osiatyński, prawnik, obrońca praw człowieka, powiedział, że celem życia jest zwiększanie życzliwości między ludźmi. Przyjmijmy to jako motto przy praktykowaniu tej wartości.

Opracowanie: Fundacja „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Wykorzystywanie niniejszej prezentacji, w tym publikacje na stronach internetowych, odtwarzanie publiczne, a także kopiowanie i ewentualne przeróbki, wymaga każdorazowo zgody Fundacji oraz zamieszczenia informacji o autorstwie.

Kontakt: fundacja@cpcd.pl